

14 Směr vpisování - dva směry

Základní prvky předkládané křížovkové úlohy: nadpis, legenda a obrazec.
Směr vpisování (článek 10) je základem pro nadpis příslušného odstavce legendy. Každý směr vpisování má vždy dvě možnosti zápisu (například vodorovný směr: zleva vpravo a zprava vlevo - kladný a záporný **smysl** zápisu). Autor tedy může v každém použitém směru vpisování využít jeden „smysl“

zápisu nebo obě možnosti zápisu (především vždy vícesměrky). Mezi dva základní směry vpisování patří směr vodorovný a svislý - „klasické“ křížovky otiskované ve všech tiskovinách včetně křížovek s vepsanou legendou („švédky“). Obecně lze však říci, že je možno kombinovat libovolně různé směry vpisování.

(Viz tajenku) se potápí s polorozevřenými křídly až do hloubky 14 metrů. Může zůstat pod vodou přes jednu minutu. Žere mlže, plže, korýše, ostnokožce i drobné ryby.

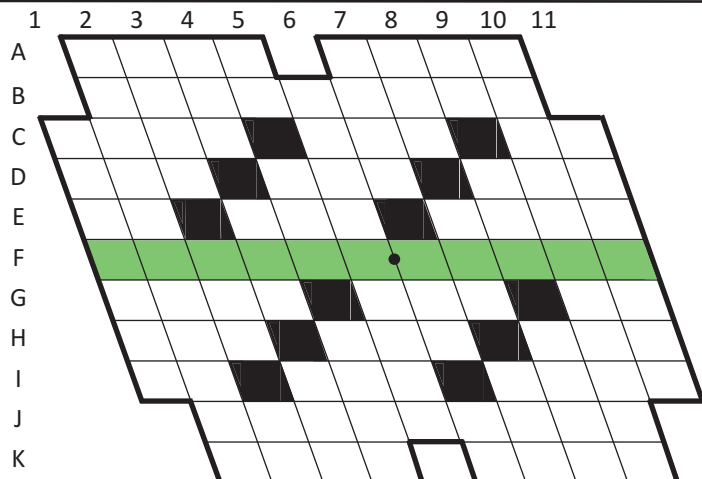

PÍSMENNÁ POLOVÝPLŇKOVÁ KŘÍŽOVKA

1

VODOROVNĚ: **A.** Hvězdicovitá rostlina; černě zbarvení koně. - **B.** Reprezentativní prodejna automobilů. - **C.** Druh skokana; nejvyšší karta; značka pro kilometr. - **D.** Domácky Olympie; zastaralé „umění“; válečná zbraň některých kmenů Barmy. - **E.** Adoptivní péče (zkratka); Ústav radiotechniky a elektroniky (zkratka); pohyb chodidel při tanečním otáčení. - **F. Tajenka.** - **G.** Olivovník (odborně); domácky Oliver; římskými číslicemi 49. - **H.** Foukat (o větru); staročeská předložka ode; důrazný zápor. - **I.** Obrněný transportér (zkratka); kvůli; protiva. - **J.** Lipnicovitá rostlina. - **K.** Žlutohnědý hmyz; tyče.

ŠIKMO: **2:** CU, ČO, OH, PO. - **3:** ALO, DVĚ, ÉTA, HLE, OVO, PÁS, RET, ÚPA, URA, ZNI. - **4:** APEL, LUKA, ORSI, RASA. - **7:** MOTÝLEK, OPATOV. - **9:** SEMENOTOK. - **11:** INKARDINACE, MANIPULÁTOR.

Řešení: Turpan hnědý.

(Viz tajenku)

je nejmenším známým savcem, je velký jako čmelák. Délka jeho těla se pohybuje od 29 do 33 mm a váží pouhé dva gramy. Byl objeven roku 1973 v Thajsku v několika krasových jeskyních ukrytých v pralesích. Vyskytuje se ve dvou barevných fázích - rezavé až hnědorezavé a šedivé. Má velké uši, „prasečí“ hlavu a relativně široká, dlouhá křídla.

Tento savec patří k nejhroženějším tvorům naší planety.

PÍSMENNÁ KŘÍŽOVKA

2

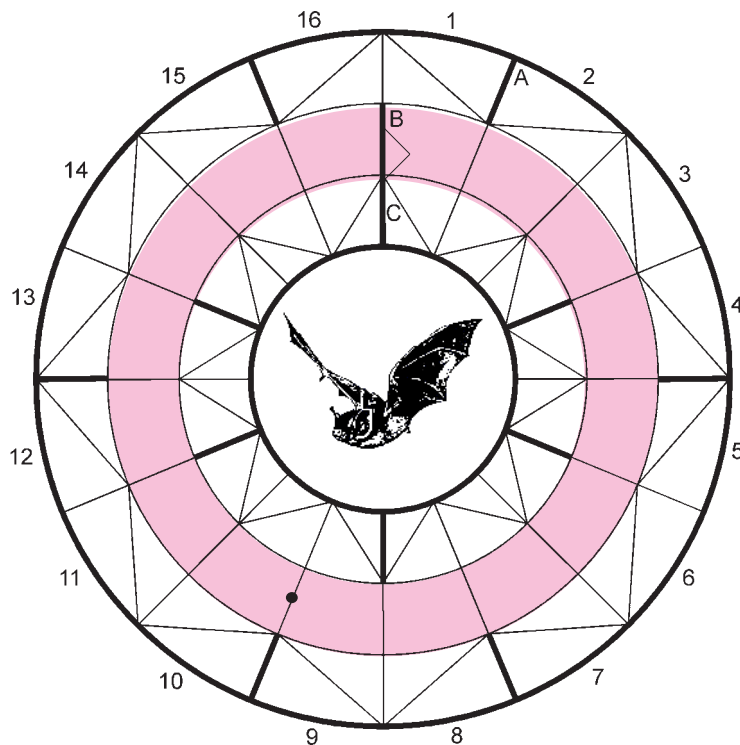
KRUHOVITĚ: **A.** Domácky Klára; roztok krezolového mýdla (dezinfekce); zásobníky na sypké hmoty; jávský palác; kmenostup; náhlá změna. - **B. Tajenka.** - **C.** Druh narcisu; tesklivě; ječný léčivý odvar; bezcitný člověk; výměnný poměr mezi penězi a daným zbožím; řídká tkanina na vyšívání.

PAPRSKOVITĚ KE STŘEDU: **1.** Činit. - **2.** Ptačí vězení. - **3.** Počítat (nářečně). - **4.** Středně těžké elementární částice. - **5.** Závěrečná část hudební skladby. - **6.** Zrýti kolem dokola. - **7.** Síť na chytání divokých polních ptáků. - **8.** Žlutohnědá hlínka užívaná k výrobě barev. - **9.** Nenasycený uhlovodík s jednou dvojnou vazbou. - **10.** Hmyzožraví savci žijící pod zemí. - **11.** Vláčet. - **12.** Znamenitě. - **13.** Staroruský lidový pěvec. - **14.** Sídlo v Polsku. - **15.** Šplhavý pták s velkým zobákem. - **16.** Kus chleba ukrojený z prostředku (již načatého) bochníku.

Pomůcka: **A.** Kraton. - **C.** Tisana. - **14.** Laska.

rek thajský

Řešení: ke středu - konat, klece, rátať, kaony, dopěv, orýt, tīras, si-ena, aliken, krtci, tahat, onace, bajfan, laska, tukana, skýva, netopýř.

Archeologické nálezy

dokazují, že vinná réva je starší než člověk. Pravděpodobně rostla už v třetihorách, kdy byla mnohem větší a silnější než dnes. Historie potvrzuje, že k velkému rozmachu vinařství dochází ve třetím století za vlády římského císaře Marka Aurelia Proba. Ten je pokládán za otce a zakladatele evropského, a tedy i moravského a slovenského vinařství, i když vinnou révu začali na našem území pěstovat už Kelty. Z Velkomoravské říše proniká vinařství do Čech, ačkoliv je pravděpodobně, že již předtím pěstovali révu na českém území (**viz tajenku**).

PĚTIPÍSMENNÁ CYLINDRICKÁ KŘÍŽOVKA

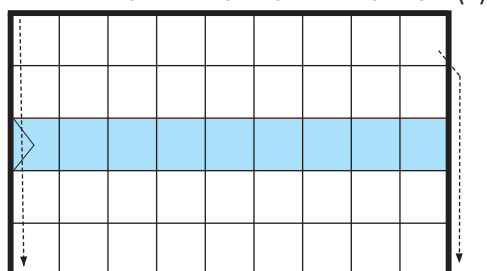
3

SVISLE: **1.** Brazilský národní tanec. - **2.** Zvířecí ústa. - **3.** Svršek povozu. - **4.** Kovová ozdoba. - **5.** Jíllovitý pískovec. - **6.** Lamačka

na len. - **7.** Římská bohyně měsíce. - **8.** Peněžní ústav. - **9.** Jméno psí feny.

LOMENĚ ZLEVA VPRAVO: **1.** Slovensky „sláma“. - **2.** Vak. - **3.** Larva. - **4.** Zkouška. - **5.** Domácky Damiána. - **6.** Slovensky „liána“. - **7.** Dívčí jméno. - **8.** Ženské jméno. - **9.** Viola.

Pomůcka (výrazy pro výplňku - svisle): BANKA, DIANA, DROBA, GRITA, KORBA, LAMKA, PUKLA, SAMBA, TLAMA.

Řešení: Svisle - Samba, tlama, korba, pukla, droba, lamka, Diana, banka, grita, korba, maní.

Komentář (různé možnosti použití dvou směrů vpisování):

Vodorovný a šikmý - úloha 1. V tomto případě se jedná vlastně o směr vodorovný + svislý - jde jen o jiné „grafické“ znázornění.

Podobně jde jen o jiné „grafické“ znázornění u všech křížovkových úloh, které využívají čtyřúhelníkovou síťku (čtverečkováný papír). Pootočením této síťky o 45° přejdeme ze směrů vodorovného a svislého na dva směry šikmé (zleva vpravo a zprava vlevo). **Kruhovitý a paprskovitý** (ke středu) - úloha 2 (v tomto případě jde o stočení „klasické“ čtyřúhelníkové síťky do kruhu).

Svislý a lomený - úloha 3; pdf 12/5; 13/3.

Svislý a úhlopříčný - pdf 1/7.

Svislý a buňkovitý - pdf 12/3 a 4.

Buňkovitý a paprskovitý (ze středu) - pdf 12/1.

Jednotlivé směry vpisování (příslovce odvozené od adjektiva - vodorovně, svisle, spirálovitě ap.) tvoří pojmenování příslušného odstavce legendy.